

Nr 9.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om ändrad lydelse av 5 § förordningen den 11 oktober 1912 (nr 275) om skogsvårdsavgift, m. m.; given Stockholms slott den 23 december 1932.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

dels förordning om ändrad lydelse av 5 § förordningen den 11 oktober 1912 (nr 275) om skogsvårdsavgift;

dels ock förordning om vissa ändringar i förordningen den 18 juni 1920 (nr 331) angående allmänningsskogar i Västerbottens och Norrbottens län.

GUSTAF.

Per Edvin Sköld.

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av 5 § förordningen den 11 oktober 1912 (nr 275) om skogsvårdsavgift.

Härigenom förordnas, att 5 § förordningen den 11 oktober 1912 om skogsvårdsavgift, sådan denna paragraf lyder enligt förordningen den 6 juni 1924 (nr 184), skall erhålla följande ändrade lydelse:

5 §.

Denna förordning gäller icke virke, som avverkats å kronohemman och krononybyggen, beträffande vilka förordningen den 18 juni 1915 (nr 251) angående utsyning å viss skog inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker med flera områden äger tillämpning.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1934.

Förslag

till

förordning om vissa ändringar i förordningen den 18 juni 1920 (nr 331) angående allmänningsskogar i Västerbottens och Norrbottens län.

Härigenom förordnas, *dels* att andra stycket i § 6 förordningen den 18 juni 1920 angående allmänningsskogar i Västerbottens och Norrbottens län skall upphöra att gälla, *dels ock* att § 14 förordningen skall i nedan angiven del erhålla följande ändrade lydelse:

§ 14.

Avkastningen — — — reglementet.

Av skogens avkastning skola i första hand gäldas kostnader för skogsindelning och hushållningsplan jämte de årliga utgifterna för förvaltning och bevakning, för underhåll av den för allmänningsskogen särskilt anställda personalens boställen samt för skogsodling och andra skogsvårdsarbeten ävensom för avverkning och övriga av hushållningsplanen eller särskilda föreskrifter föranledda kostnader.

Angående — — — reglementet.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1934.

*Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 23 december
1932.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden
NOTHIN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG,
EKMAN, SKÖLD.

Departementschefen, statsrådet Sköld, anför:

Jag torde få anmäla vissa frågor angående ändring i gällande bestämmelser om skogsvårdsavgift. Frågorna avse dels bestämmelsernas tillämpningsområde, dels ock redovisningen och fördelningen av inflytande skogsvårdsavgifter.

Inledning.

Enligt skogsvårdslagen den 15 juni 1923 (nr 212) skall uppsikt över lagens efterlevnad för varje landstingsområde, där lagen äger tillämpning, utövas av den skogsvårdsstyrelse, som där skall finnas. I fråga om skogsmark, som är underkastad bestämmelserna i lagen och belägen inom område för stad, som icke deltagar i landsting, utövas tillsynen av skogsvårdsstyrelsen inom det landstingsområde, varav staden omgives. Förutom den uppsiktsskyldighet, som med anledning härav åligger skogsvårdsstyrelserna, tillkommer det dem i främsta rummet, enligt förordningen den 15 juni 1923 (nr 213) angående skogsvårdsstyrelser, att befrämja den enskilda skogshushållningen genom utbredande av kunskap i skogsskötsel, beviljande av bidrag till och utförande av arbeten för skogskultur samt vidtagande i övrigt av åtgärder, ägnade att befordra en förbättrad skogshushållning.

De medel, vilka för skogsvårdsstyrelsernas verksamhet stå till deras förfogande, äro framför allt skogsvårdsavgifter och statsanslag. Vissa skogsvårdsstyrelser åtnjuta därjämte anslag från landsting och hushållningssällskap. Härtill komma de ersättningar, styrelserna kunna uppbära för lämnat biträde vid skogsvårdsåtgärder, ävensom räntor samt inkomster av fastigheter och inventarier. Såsom anslag till skogsvårdens befrämjande att i mån av förefallande behov fördelas mellan vederbörande skogsvårdsstyrelser har riksdagen efter förslag av Kungl. Maj:t för budgetåret 1932/1933 anvisat 830,000 kronor. I av skogsvårdsstyrelserna för kalenderåret 1932 uppgjorda provisoriska inkomst- och utgiftsstaten, vilka funnos för Kungl. Maj:t tillgängliga vid anslagsäskandet (IX H. T. 1932 p. 135), be-

räknades under sistnämnda år skola i skogsvårdsavgifter direkt från vederbörande uppbördsmyndighet till skogsvårdsstyrelserna inflyta 1,838,518 kronor. För samma år beräknades samtliga inkomster — däri ej medräknade statsanslag eller andra skogsvårdsavgifter än de nyss nämnda — skola uppgå till 2,670,518 kronor. Utgifterna uppskattades till 4,037,497 kronor.

Gällande bestämmelser om skogsvårdsavgifter återfinnas i förordningen den 11 oktober 1912 (nr 275) om skogsvårdsavgift. Avgiften skall erläggas av den, som enligt lagen den 28 september 1928 (nr 377) om skogsgaccis är skyldig att för det avverkade virket utgöra dylik accis, samt debiteras, uppbäras och redovisas i sammanhang med kronoutskylderna. Av de genom avgiften inom varje landstingsområde inflytande medel skall sådan del, som erlagts från skyddsskogar, överlämnas till domänstyrelsen samt av vad som erlagts från andra skogar 90 procent tillhandahållas skogsvårdsstyrelsen inom landstingsområdet och 10 procent redovisas till statskontoret för att av Kungl. Maj:t i mån av förefallande behov fördelas mellan samtliga skogsvårdsstyrelser i riket. Förordningen gäller emellertid icke virke, som avverkats inom Västerbottens eller Norrbottens läns lappmarker eller å sådana utom lappmarkerna belägna skogar, som äro underkastade bestämmelserna i förordningen den 18 juni 1915 (nr 251) angående utsyning å viss skog inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker med flera områden, den s. k. lappmarkslagen.

Från tillämpningen av skogsvårdslagen äro följande skogar undantagna: skogar, som äro underkastade bestämmelserna i nyssnämnda lappmarkslag samt i lagen den 5 juni 1909 (nr 53 s. 1) angående husbehovsskogar inom vissa områden; allmänningskogar i Västerbottens och Norrbottens län; vid storskifte avsatta besparingsskogar inom Kopparbergs och Gävleborgs län; skogar å häradsallmänningar; städernas skogar; skyddsskogar; i Kungl. Maj:ts brev den 16 juni 1847 och den 27 juli 1860 omförmälda skogar å flygsandsfälten i Hallands län; statens till bergshanteringens understöd anslagna skogar; skogar å statens utarrenderade jordbruksdomäner och å ecklesiastika boställen ävensom å fastigheter, som upplåtits under besittningsrätt för obegränsad tid (åborätt) enligt lagen den 4 juni 1926 (nr 189) om upplåtelse under åborätt av viss jord; övriga i det föregående ej nämnda skogar, varå förordningen den 26 januari 1894 (nr 17) angående hushållningen med de allmänna skogarna i riket äger tillämpning eller som avses i § 4 av sistnämnda förordning.

Lappmarkslagen äger tillämpning å alla skatte- och frälsehemman samt lägenheter av skatte- och frälse natur inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker samt Särna och Idre socknar av Kopparbergs län, dock med undantag för husbehovs- och allmänningskogar. Husbehovsskogarna äro underkastade bestämmelserna i förutnämnda lag den 5 juni 1909, och för allmänningskogarna gäller förordningen den 18 juni 1920 (nr 331) angående allmänningskogar i Västerbottens och Norrbottens

län eller, beträffande allmänningsskog i Särna och Idre socknar, s. k. besparingsskog, särskilda av Kungl. Maj:t meddelade föreskrifter. Lappmarkslagen avser vidare vissa allmänna skogar, nämligen skogar å sådana under stadgad åborätt upplåttna kronohemman och krononybyggen, vilka äro belägna inom de sex norra länen.

Handhavandet av lappmarkslagen ankommer i huvudsak å jägmästarna i de revir, där de under lagen lydande skogarna äro belägna, samt dem underlydande skogsstatspersonal. Inseende över jägmästarnas förvaltning i förevarande avseende utövas av vederbörande överjägmästare och av domänstyrelsen. Lappmarkslagen bygger på principen om utsynings tvång, vilket innebär, att avverkning som regel icke får företagas annat än efter utsyning och stämpling av vederbörande skogsstatstjänsteman. För utsyning och stämpling ävensom för av skogsstatstjänsteman företagen undersökning av skogsmark för utrönande av markens lämplighet för uppodling till åker eller äng skall sökanden gälda vissa avgifter till statsverket. Kostnaderna för lagens handhavande bestridas av domänfonden, som erhåller ersättning härför dels genom inflytande avgifter, som nyss nämnts, utsyningsavgifter, dels ock genom statsanslag. Utsyningsavgifterna hava i statsverkspropositionen till 1932 års riksdag (IX H. T. p. 132) beräknats till 84,000 kronor. Med utgångspunkt härifrån har riksdagen för budgetåret 1932/1933 såsom anslag till ersättning till domänfonden för utgifter för tillsyn å enskildas skogar i lappmarkerna samt Särna och Idre socknar anvisat sammanlagt 411,700 kronor.

Grunderna för erläggandet av utsyningsavgifterna äro angivna i kungörelsen den 19 november 1915 (nr 451) angående gottgörelse till statsverket för utsyning av virke i vissa fall inom de sex norra länen m. m.

Sedan i proposition (nr 217) till 1932 års riksdag framlagts förslag till ny lappmarkslag, samt detta förslag antagits av riksdagen, har Kungl. Maj:t den 10 juni 1932 (nr 180) utfärdat lag om vård av vissa skogar inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker med flera områden. Genom denna lag, som skall träda i kraft den 1 januari 1934, upphäves 1915 års lappmarkslag, utom i vad densamma angår skogar å kronohemman och krononybyggen under stadgad åborätt inom de sex norra länen. En av de mest framträdande ändringar, som genom den nya lappmarkslagen föranledas i hittills bestående förhållanden, är, att uppsikten över de skogar, varå lagen skall äga tillämpning, överflyttas från domänstyrelsen till vederbörande skogsvårdsstyrelse. Utsyningstvång har bibehållits i viss utsträckning, därvid emellertid de åligganden, som nu tillkomma skogsstatens tjänstemän, anförtrotts skogsvårdsstyrelserna och dessas personal. Vad angår kostnaderna för förrättningar, som enligt den nya lagen verkställas av skogsvårdsstyrelsernas tjänstemän, skola de såsom regel utgå av medel, som styrelserna förvalta, dock att sökanden i allmänhet skall utgöra hantlangning.

I samband med tillkomsten av den nya lappmarkslagen hava vissa spörsmål rörande ändring av tillämpningsområdet för förordningen om skogsvårdsavgift aktualiserats. Jag övergår nu till en redogörelse för denna fråga.

A. Fråga om ändring i skogsvårdsavgiftsförordningens tillämpningsområde.

Aldre förslag om statsskogarnas undantagande från skyldighet att utgöra skogsvårdsavgift.

Frågan om statsskogarnas utgörande av skogsvårdsavgift har vid upprepade tillfällen varit föremål för statsmakternas prövning. Såsom framgår av den tidigare redogörelsen utgår för närvarande skogsvårdsavgift från alla skogar i landet, med undantag för skogarna under lappmarkslagen samt övriga skogar inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker. Under förarbetena till den *proposition nr 208 till 1912 års riksdag*, varigenom förslag till den nuvarande skogsvårdsavgiftsförordningen framlades, anförde *domänstyrelsen*, att då skogsvårdsavgifter icke finge användas till någon del för kronans skogar, denna extra utgift syntes vara främmande för statens skogsväsende och icke skäligen borde påläggas denna del av statens affärsverksamhet. Domänstyrelsen hyste den åsikten, att det ändamål, för vilket skogsvårdsavgifter upptoges, nämligen att bereda möjlighet att kunna höja och befrämja skogsvården å landets enskilda skogar, utgjorde ett sådant allmänt statsintresse, som i synnerligt hög grad vore i behov av statsmakternas hägn och direkta understöd, men att de utgifter, vilka härför vore nödiga, icke borde bestridas av medel från ett visst statens affärsdrivande verk utan borde utgå genom direkt för ändamålet anvisade statsanslag.

I anförande till det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet gjorde chefen för jordbruksdepartementet häremot gällande, att de skäl, domänstyrelsen uttalat, icke vore av beskaffenhet att böra föranleda därtill, att virke från kronoskogar befriades från skogsvårdsavgift, samt framhöll, att en åtgärd i dylik riktning skulle med nödvändighet föranleda antingen en höjning av det procenttal, efter vilket skogsvårdsavgift skulle beräknas, eller ock en motsvarande höjning i det för ändamålet beviljade statsanslaget.

Riksdagen godtog Kungl. Maj:ts förslag.

Domänstyrelsen har sedermera vid olika tillfällen gjort sig till tolk för sin i det föregående återgivna uppfattning.

I yttrande, som domänstyrelsen *den 6 juni 1921* avgav över skogslagstiftningskommitténs år 1918 avgivna betänkande — däri kommittén visserligen hävdade den grundregeln, att behörighet att åtnjuta skogsvårdsbidrag och skyldighet att erlagga skogsvårdsavgift skulle motsvara var-

andra, men å andra sidan intog den ståndpunkten, att utgörandet av skogsvårdsavgift från statens skogar vore en lämplig form, vari staten lämnade understöd åt den enskilda skogsvården — anförde domänstyrelsen sålunda, att samtliga skogar, för vilka hushållningsplaner kunde med fördel upprättas, borde befrias från erläggande av skogsvårdsavgift. Till denna kategori av skogar borde hänföras bland annat de allmänna skogar, från vilka avkastningen tillfördes statens domäners fond, kyrkofonden eller andra ecklesiastika fonder, ävensom övriga statens skogar.

I de förslag till vissa ändringar i förordningen om skogsvårdsavgift, som i samband med förslaget till 1923 års skogsvårdslag genom *proposition nr 161* förelades *1923 års riksdag*, bibehölls emellertid skyldigheten att utgöra skogsvårdsavgift jämväl för statens samt övriga i domänstyrelsens berörda utlåtande avsedda skogar. Till stöd för förslagets ståndpunkt härutinnan anförde föredragande departementschefen:

Att, såsom domänstyrelsen yttrat, det måste anses orättvist, att dess affärsverksamhet betungades med att ensam utbetala ifrågavarande statsbidrag utan att gottskrivas därför, därom vore departementschefen fullt ense med styrelsen. Emellertid vore departementschefen tveksam om, huruvida skogsvårdsstyrelserna även med den minskning i skogsvårdskassorna, som skulle ske genom de allmänna skogarnas befriande från skogsvårdsavgift, under förhandenvarande förhållanden skulle hava tillräckliga medel till sitt förfogande. Med hänsyn härtill hade departementschefen ansett det böra för närvarande anstå med en ändring i antydd riktning.

Förslaget blev i denna del bifallet av riksdagen, som lämnade departementschefens berörda motivering utan erinran.

Frågan om statsskogarnas befriande från skyldighet att erlägga skogsvårdsavgift upptogs av domänstyrelsen ånyo i det yttrande, som styrelsen *år 1923* avgav med anledning av en av riksdagen samma år gjord framställning om skogsvårdslagens utsträckande att gälla i Västerbottens och Norrbottens läns kustland. I berörda yttrande gjorde styrelsen gällande, att förordningen om skogsvårdsavgift, vilken avsetts skola erhålla tillämpning i kustlanden samtidigt med skogsvårdslagen, borde erhålla giltighet allenast beträffande sådana inom kustlanden belägna skogar, som lydte under förordningen den 18 juni 1915 (nr 250) om förekomsten av överdriven avverkning å ungskog inom de delar av Västerbottens och Norrbottens län, som ej höra till lappmarken, den s. k. dimensionslagen, och vore avsedda att föras under skogsvårdslagen, varemot därstädes befintliga allmänna skogar borde undantagas från förordningens tillämpning. Styrelsen hemställde i sammanhang härmed, att det måtte tagas under övervägande, huruvida ej sådan genomgående ändring i skogsvårdsavgiftsförordningen borde vidtagas, att skogsvårdsavgift skulle utgå allenast för virke från de skogar, vilka stode under skogsvårdsstyrelsernas uppsikt, samt från skyddsskogarna.

Ej heller domänstyrelsens sistberörda framställning föranledde någon åtgärd. I samband med framläggande inför 1924 års riksdag av förslag om dimensionslagens upphävande och ersättande med skogsvårdslagen förelade Kungl. Maj:t genom proposition nr 96 riksdagen förslag om utsträckande av förordningen om skogsvårdsavgift till Västerbottens och Norrbottens läns kustland. Förslaget förutsatte, att samtliga inom kustlandet belägna skogar — med undantag blott av dem, som lödo under lappmarkslagen — och sålunda flertalet av de därstädes befintliga allmänna skogarna skulle underkastas skyldighet att erlagga skogsvårdsavgift.

I förslagens motivering erinrade föredragande departementschefen om den ståndpunkt, statsmakterna år 1923 intagit till frågan om statsskogarnas undantagande från nyssangivna skyldighet, och om dåvarande departementschefens yttrande härutinnan samt anförde vidare:

Även departementschefen funne det nödigt, att, innan frågan om ändring i förordningen om skogsvårdsavgift i den av domänstyrelsen föreslagna riktning upptoges till avgörande, närmare utredning verkställdes angående dess ekonomiska konsekvenser för skogsvårdsstyrelserna. På grund härav och då en dylik utredning ej lämpligen kunde äga rum, förrän erfarenhet vunnits om de krav, som till följd av den nya skogsvårdslagens tillämpning komme att ställas på skogsvårds-kassorna, funne departementschefen domänstyrelsens framställning i förevarande avseende för närvarande ej böra föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Beträffande domänstyrelsens förslag, att de i kustlanden belägna allmänna skogarna skulle vid förordningens utsträckning dit undantagas från dess tillämpning, framhöll departementschefen, att det syntes vara i överensstämmelse med den grundsats, som i allmänhet följts inom skogsvårdslagens dåvarande giltighetsområde i fråga om skyldighet att erlagga skogsvårdsavgift för virke från statens skogar, att förordningen erhöle giltighet även beträffande dylika skogar i kustlanden.

Förslaget bifölls av riksdagen, som jämväl godkände den av departementschefen därför anförda motivering.

I anledning av ett utav hushållningssällskapet förvaltningsutskott i Västerbottens län framställt förslag, att skogsvårdsavgifter skulle erläggas för virke från samtliga i lappmarkerna belägna skogar, anförde domänstyrelsen i skrivelse till Kungl. Maj:t den 3 april 1925, bland annat, att det strede mot styrelsens uppfattning om sin uppgift som affärsdrivande verk att utan ersättning i någon form låta av styrelsen förvaltda egendom beskattas för att staten skulle kunna därigenom lämna anslag för visst ändamål. I skrivelse den 5 december 1925 anförde styrelsen till utveckling av sin ståndpunkt ytterligare bland annat följande.

Styrelsen hade intet att erinra mot att skogsvårdsavgifter utginge för de under lappmarkslagen lydande skogar i syfte att understödja skogs-

skötseln å desamma. Beträffande åter statsskogarna kunde styrelsen icke underlåta att framhålla, hurusom avkastningen från dem reducerades därigenom, att därå anställd personal redan förut vore belastad med en mängd uppgifter för det allmänna, för vilka ingen eller ganska ringa ersättning erhöles, och hurusom en ytterligare pålaga genom införande av skogsvårdsavgift för virke från kronoskogarna i lappmarkerna komme att ytterligare betunga skogsbruket å desamma. Redan genom skogarnas geografiska läge och mindre gynnsamma biologiska förhållanden intoge dessa skogar en synnerligen ogynnsam ställning i jämförelse med kronoskogarna i övriga delar av landet.

Vad styrelsen sålunda anfört vann icke Kungl. Maj:ts beaktande. Genom *proposition nr 43* förelade Kungl. Maj:t 1927 års riksdag ett förslag till ny lappmarkslag, vars viktigaste olikhet i förhållande till förutvarande bestämmelser i ämnet var, att reproduktionsskyldighet föreskrevs skola gälla för de under lagen lydande skogarna. I propositionen förutsattes, att skogsvårdsavgifter skulle uppbäras såväl från sistnämnda skogar som även från de allmänna skogar i lappmarken, beträffande vilka lagen icke skulle äga tillämpning, samt från i lappmarkerna belägna allmännings- och husbehovsskogar. Vid föredragning av ärendet inför Kungl. Maj:t den 5 februari 1926 erinrade chefen för jordbruksdepartementet, att beträffande de delar av landet, där reproduktionsskyldighet tidigare stadgats för enskilda skogar, såsom allmän princip gällde, att skogsvårdsavgifter skulle utgöras för virke såväl från dessa som från allmänna skogar. Departementschefen anförde vidare i huvudsak följande.

Vid stadgande av skyldighet att utgöra skogsvårdsavgifter för de trakter, där lappmarkslagen gällde, syntes tillräckliga skäl ej föreligga att frångå nyssangivna princip. Att, såsom domänstyrelsen föreslagit, härvid från sådan skyldighet undantaga de inom lappmarkerna belägna statsskogar, vars avkastning komme det allmänna tillgodo, skulle i själva verket innebära ett ståndpunkttagande till principfrågan, huruvida skogsvårdsavgifter överhuvudtaget borde utgöras från sådana statsskogar, som nyss sagts. Såväl 1923 som 1924 hade emellertid statsmakterna under hänvisning därtill, att denna fråga krävde särskild utredning, avböjt att taga ställning till densamma, och syntes uppenbart, att detta ej heller borde ske i förevarande sammanhang. I överensstämmelse med den uppfattning, som uttalades år 1923 vid framläggande av förenämnda förslag till ändringar i förordningen om skogsvårdsavgift, funne departementschefen det visserligen alltjämt vara önskvärt, att en utredning av berörda fråga komme till stånd, men torde, på sätt framhållits i motiveringen till propositionen nr 96 till 1924 års riksdag, en dylik utredning ej lämpligen böra verkställas, förrän närmare erfarenhet vunnits rörande omfattningen av de kostnader, som tillämpningen av 1923 års skogsvårdslag komme att medföra för vederbörande skogsvårdsstyrelser.

Förslaget till ny lappmarkslag avsågs av riksdagen, som således icke kom att taga ställning till den i propositionen berörda frågan om skogsvårdsavgift.

1927 års skogssakkunniga för lappmarken.

I det av 1927 års skogssakkunniga för lappmarken¹ avgivna betänkande (stat. off. utr. 1931:10), vilket låg till grund för propositionen nr 217 till 1932 års riksdag, anförde de sakkunniga, vid behandling av frågan om anskaffande av medel till skogsvårdsstyrelsernas av den nya lappmarkslagen föranledda kostnader, att skäl syntes föreligga för ett bibehållande av hittills gällande praxis, att skogsägarna själva till viss grad skulle bidra till administrationens upprätthållande. Sakkunniga förmenade, att det då låge närmast till hands, att beträffande nu ifrågakomna förhållanden följa de bestämmelser, vilka gällde för skogarna under skogsvårdslagen. Sakkunniga ansågo sig sålunda böra föreslå, att förordningen om skogsvårdsavgift utsträcktes att gälla även för de skogar, beträffande vilka den nya lagen skulle äga tillämpning, samt att som följd därav gottgörelse till statsverket för utsyning å ifrågavarande skogar icke vidare skulle utgå. För de merkostnader, vilka icke täcktes genom inflytande skogsvårdsavgifter, borde ersättning beredas genom ökat statsanslag.

I anslutning till sin nu angivna ståndpunkt hava sakkunniga, vilka utgingo från att den nya lagen skulle bli tillämplig beträffande samtliga skogar, för vilka 1915 års lappmarkslag gäller, framlagt förslag till förordning om upphävande av 5 § i förordningen den 11 oktober 1912 om skogsvårdsavgift.

En av de sakkunniga (friherre Hermelin) har anmält i visst hänseende från berörda förslag *avvikande mening* samt anfört följande.

I likhet med de sakkunniga i övrigt ansågo reservanten, att för organisationens uppehållande erforderliga medel borde anvisas av statsmedel, i den mån sådana icke inflöte genom av sakkunniga föreslagna skogsvårdsavgifter. Beträffande dessa senare syntes dock domänverket böra av särskilda statsmedel gottgöras för de belopp, som härrörde från kronoskogar. Det kunde nämligen icke vara riktigt, att ett av statens affärsdrivande verk, som hade att årligen redovisa för den vinst, som under året uppstått av rörelsen, belastades med utgifter för skogsskötseln å vissa enskilda skogar. När statsmakterna ansågo det vara erforderligt att ur allmän synpunkt pålägga innehavarna av dessa skogar vissa restriktioner i fråga om skogarnas skötsel, torde även de därmed förenade kostnaderna, i den mån de icke kunde täckas av de skäligen belopp, som lämpligen kunde påläggas skogsägarna, böra bestridas av för ändamålet direkt anvisade statsmedel.

¹ De sakkunniga voro: dåvarande landshövdingen i Västerbottens län N. G. Ringstrand, dåvarande byråchefen i domänstyrelsen friherre T. W. Hermelin, ledamoten av riksdagens första kammare N. Gabrielsson, ledamoten av riksdagens andra kammare O. W. Lövgren i Nyborg, länsjägmästaren K. E. Kallin, jägmästaren M. Carlgren och hemmansägaren P. J. Näslund i Västernoret.

Frågans behandling efter 1927 års skogssakkunnigas förslag.

I utlåtande över det av 1927 års skogssakkunniga för lappmarken avgivna betänkandet anförde *domänstyrelsen*, att styrelsen, vad anginge förslaget att skogsvårdsavgifter skulle uttagas från samtliga inom lappmarkerna belägna skogar, helt ställde sig på samma ståndpunkt som sakkunnigreservanten. Vidare åberopade styrelsen chefens för jordbruksdepartementet av mig förut återgivna yttrande i propositionen nr 161 till 1923 års riksdag. I anslutning härtill anförde styrelsen följande.

För så vitt styrelsen kunde finna, finge berörda yttrande tolkas så, att Kungl. Maj:t i princip godkänt styrelsens åsikt i frågan, men att något avgörande i ena eller andra riktningen icke kunnat ske på grund av hänsyn till skogsvårdsstyrelsernas ekonomi. Styrelsen kunde emellertid för sin del icke finna ett sådant skäl fullt bärande. Vore principen riktig, att ett statsanslag till den enskilda skogsvården icke borde uttagas å en viss kategori av statsegendomar, syntes konsekvensen böra medföra, att ett särskilt statsanslag anvisades för täckande av den utgift, som pålagts dessa egendomar och vore för deras uppgift helt ovidkommande. Till belysande av vilka belopp, det här rörde sig om, finge styrelsen meddela, att statsskogarna under åren 1928, 1929 och 1930 belastats med en årlig utgift för den enskilda skogsvården i landet av i medeltal 233,000 kronor samt att, därest skogsvårdsavgift under samma tid skulle hava utgått för domänfondens skogar inom lappmarkerna, detta skulle hava medfört en ökad sådan utgift av i medeltal per år 116,000 kronor.

De sakkunniga syntes emellertid hava helt förbisett, att deras förslag till ändring av ifrågavarande förordning medförde, att för virke avverkat å skogar, varå lagen den 5 juni 1909 angående husbehovsskogar inom vissa områden ägde tillämpning, skulle utgå skogsvårdsavgift. Nyss berörda kategori av skogar, å vilka virket i regel ägde så ringa rotvärde att skogsägarna ansetts böra i största möjliga utsträckning befrias från kostnader till staten för dessas skötsel, syntes emellertid om möjligt i ännu högre grad än statsskogarna kunna göra anspråk på att icke lämna bidrag till skötseln av enskilda skogar under skogsvårdsstyrelsernas uppsikt. Styrelsen hemställde, att vid en eventuell ändring av förordningen hänsyn måtte tagas till vad styrelsen nu anförde.

Vid föredragningen inför Kungl. Maj:t av det sedermera genom *propositionen nr 217* för 1932 års riksdag framlagda förslaget till ny lappmarkslag upptog min företrädare i ämbetet ifrågavarande spörsmål om ändring i skogsvårdsavgiftsförordningen till behandling. Efter att hava redogjort för tidigare förslag i ärendet ävensom för de förslag, vilka framlagts i sakkunnigas betänkande, samt domänstyrelsens däröver avgivna utlåtande, anförde departementschefen följande.

En naturlig följd av att en enligt angivna riktlinjer utarbetad skogslag infördes för lappmarkerna samt Särna och Idre socknar syntes vara, att från de under lagen lydande skogarna skulle utgå skogsvårdsavgifter i likhet med vad fallet vore beträffande skogarna under skogsvårdslagen. Vad anginge frågan huruvida dylika avgifter borde utgå jämväl från övriga skogar i de trakter, där den nya lagen vore avsedd att gälla, anslöte departementschefen sig till den ståndpunkt, som intagits av företrä-

darna i ämbetet i propositionerna 1923 och 1927. Lika med domänstyrelsen funne departementschefen det sålunda icke rättvist, att den under styrelsens förvaltning stående grenen av statens affärsverksamhet skulle betungas med att utbetala ifrågavarande avgifter utan att därför på något sätt gottgöras. Ett undantagande, på sätt domänstyrelsen föreslagit, av de i lappmarkerna belägna statsskogar, vars avkastning komme det allmänna till godo, från skyldighet att erlägga skogsvårdsavgift skulle emellertid, såsom i propositionen till 1927 års riksdag anfördes, innebära ett ställningstagande till frågan om dylika avgifter överhuvudtaget borde utgå från sådana statsskogar. Berörda fråga syntes icke lämpligen kunna avgöras utan vidare utredning, avseende särskilt den ekonomiska betydelsen för skogsvårdsstyrelserna av statsskogarnas utgörande av skogsvårdsavgifter. Den ändring av förordningen om skogsvårdsavgift, som, oavsett utredningens resultat, syntes i anledning av lagförslaget påkallad, torde därför lämpligen böra anstå till år 1933.

Vad departementschefen sålunda anført föranledde icke något uttalande från riksdagens sida.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 26 september 1932 har *domänstyrelsen* hemställt om sådan ändring i skogsvårdsavgiftsförordningen, att virke, som avverkades såväl å domänfondens skogar som å övriga skogar, vilka icke stode under skogsvårdsstyrelsernas uppsikt, befriades från skogsvårdsavgift från och med den 1 januari 1934. Till stöd för sin hemställan åberopar domänstyrelsen, som erinrar om frågans tidigare behandling, i huvudsak samma skäl, som därvid av styrelsen anförts.

Innan jag angiver min ställning till förevarande spörsmål, ber jag att få redogöra för läget jämväl av den andra fråga, jag i början av mitt anförande nämnde, eller frågan angående ändring i skogsvårdsavgiftsförordningens bestämmelser rörande redovisningen och fördelning av inflytande medel.

B. Fråga om ändring av bestämmelserna om redovisning och fördelning av skogsvårdsavgifter.

I skrivelse nr 321 anhöll 1927 års riksdag efter hemställan av jordbruksutskottet (utl. nr 79), att Kungl. Maj:t måtte låta verkställa utredning angående sådan ändring i förordningen om skogsvårdsavgift, att, i stället för nu stadgade 10 procent av samtliga inom vederbörande landstingsområde inflytande skogsvårdsavgifter, till statskontoret skulle redovisas de skogsvårdsavgifter, som inom landstingsområdet inflöte från därinom belägna allmänna skogar, samt för riksdagen framlägga det förslag, var till utredningen kunde giva anledning.

Frågans tidigare behandling.

Den av riksdagen berörda frågan har tidigare varit föremål för övervägande. Skogsvårdsavgiftsförordningens stadgande, att 10 procent av

skogsvårdsavgifterna skola redovisas till statskontoret för att av Kungl. Maj:t i mån av förefallande behov fördelas mellan samtliga skogsvårdsstyrelser i riket, vilar på den förutsättningen, att avgifterna från kronans skogar uppgå till ungefär nämnda procenttal. Det i propositionen nr 208 vid 1912 års riksdag framlagda författningsförslaget bygger på ett förslag, uppgjort av vissa tillkallade sakkunniga. I en den 15 februari 1912 dagtecknad promemoria anförde nämnda sakkunniga, bland annat, att en viss mindre anpart av skogsvårdsavgifterna borde kunna av Kungl. Maj:t få disponeras för att mellan skogsvårdsstyrelserna fördelas efter deras olika behov. Av det belopp, vartill skogsvårdsavgifterna skulle uppgå, kunde 10 procent antagas härröra från å kronans skogar avverkat virke. Över denna del borde staten kunna anses äga en friare dispositionsrätt än i fråga om den del av avgifterna, som härrörde från virke å övriga skogar. Visserligen borde ju måhända i sådant fall rätteligen föreskrivas, att vad som genom avverkning å kronans skogar verkligen inflöte i skogsvårdsavgift borde särskilt redovisas och ställas till Kungl. Maj:ts förfogande, men det skulle bliva förenat med alltför stora svårigheter såväl vid taxeringen som vid debitering, uppbörd och redovisning att verkställa ett sådant avskiljande av den på kronans skogar belöpande skogsvårdsavgiften, helst som kronan icke alltid själv vore avverkare och erlade avgiften. Lämpligare syntes då vara, att alltid 10 procent av skogsvårdsavgiften, var den än inflöte, särskilt redovisades för att ställas till Kungl. Maj:ts förfogande.

Departementschefen anslöt sig till vad de sakkunniga föreslagit, och riksdagen godtog Kungl. Maj:ts förslag.

I en vid 1926 års riksdag väckt motion (II:296) hemställdes, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning i syfte att för skogsvården tillgängliga skogsvårdsavgifter jämte därutöver för ändamålet erforderliga statsbidrag fördelades efter sådana grunder, att de olika skogsvårdsstyrelsernas oundgängliga medelsbehov kunde tillgodoses. I motionen gjordes gällande, att skogsvårdsavgifterna borde anses vara en avgift till staten och ej till landstingsområdet, samt att åtminstone avgifterna från allmänna skogar icke borde stanna inom det län, där de erlagts, utan i stället gå till fördelning mellan de olika skogsvårdsstyrelserna med hänsyn till deras medelsbehov. I detta sammanhang ifrågasattes, huruvida icke betydligt större del än de nuvarande 10 procenten borde inlevereras till statskontoret.

I över motionen avgivet utlåtande (nr 62) anförde jordbruksutskottet, bland annat, att utskottet ägde kännedom om att åtskilliga viktiga spörsmål rörande skogsvårdsstyrelsernas ekonomi redan vore föremål för Kungl. Maj:ts övervägande, vilket torde kunna förväntas leda till ett upptagande i dess helhet av hithörande frågor. Då utskottet vidare icke kunde finna, att den i motionen närmast anvisade utvägen ledde till det åsyftade målet,

ansåg utskottet sig icke kunna förorda någon på motionen grundad särskild hänvändelse till Kungl. Maj:t.

Utskottets utlåtande godtogs av riksdagen.

Riksdagen 1927.

Genom Kungl. Maj:ts beslut den 12 november 1926 erhöilo inom jordbruksdepartementet tillkallade sakkunniga i uppdrag att verkställa utredning angående åtgärder för tryggande av skogsvårdsstyrelsernas ekonomi. I ett *den 18 januari 1927* avgivet betänkande upptogo de sakkunniga bland annat till behandling frågan, huruvida en förbättring i skogsvårdsstyrelsernas ekonomiska förhållanden skulle kunna vinnas genom ändrad fördelning mellan styrelserna av skogsvårdsavgifterna. Av de sakkunniga härutinnan verkställd utredning resulterade i ett av de sakkunniga framlagt förslag till sådan ändring i förordningen om skogsvårdsavgift, att den andel av de från andra skogar än skyddsskogar inflytande skogsvårdsavgifter, som skulle redovisas till statskontoret för att av Kungl. Maj:t i mån av behov fördelas mellan skogsvårdsstyrelserna i riket, skulle höjas från 10 till 15 procent. Såsom grund för förslaget åberopade de sakkunniga närmast en av dem gjord undersökning, enligt vilken den andel av skogsvårdsavgifterna, som härrörde från de allmänna skogarna, utgjorde omkring 15 procent. De sakkunniga förklarade sig emellertid lämna därhän, huruvida ifrågavarande procenttals ställande i beroende av virkesavkastningen från kronans skogar finge anses vara principiellt befogat och huruvida icke snarare erfarenheten om storleken av det belopp, som ur skogsvårdsstyrelsernas egen synpunkt vore erforderligt i utjämnings syfte, borde vara avgörande.

I *yttranden* över de sakkunnigas förslag gjordes från flera håll gällande, att de skogsvårdsavgifter, som verkligen härflöte från allmänna skogar, borde särskiljas från övriga avgifter och redovisas till statskontoret för att av Kungl. Maj:t fördelas.

I *proposition nr 211* förelade Kungl. Maj:t 1927 års riksdag vissa förslag beträffande skogsvårdsstyrelsernas ekonomiska förhållanden, och upptogs därvid jämväl nu ifrågavarande spörsmål till behandling.

Vidkommande frågan om höjning av utjämningsandelen av skogsvårdsavgifterna framhöll föredragande *departementschefen*, att enär, enligt vad utredningen givit vid handen, beträffande åtskilliga landstingsområden skogsvårdsavgifterna från allmänna skogar ej torde uppgå till ens 10 procent av samtliga avgifter, redan med nuvarande stadgande ett direkt avsteg i viss utsträckning ägde rum från principen att skogsvårdsavgifterna borde användas för främjande av skogsvård inom vederbörande landstingsområde, där det virke, för vilket avgiften utgått eller varå denna haft avseende avverkats, och sålunda, i stort sett, komma samma fastigheter till godo, som drabbats av avgiften. Departementschefen påpekade, att ett genomförande av de sakkunnigas förslag i förevarande avseende

skulle hava till följd att detta avsteg, till förfång för de enskilda skogsägarna i nyssnämnda landstingsområden, skulle vidgas, vilket för dessa torde komma att te sig såsom en orättvisa. Med hänsyn härtill fann sig departementschefen, som jämväl hyste andra betänkligheter mot förslaget, ej böra tillstyrka detsamma.

Vad beträffar det från vissa håll framkomna förslaget, att bestämmelserna om ifrågavarande utjämningsandel skulle ersättas med ett stadgande, att de avgifter, som i varje särskilt fall inflöte för å allmänna skogar avverkat virke, skulle redovisas till statskontoret och ställas till Kungl. Maj:ts disposition i utjämningsyfte, ansåg sig departementschefen ej heller böra biträda detta förslag. Departementschefen hänvisade till vad de sakkunniga för utarbetande av 1912 års förordning om skogsvårdsavgift anfört i fråga om svårigheterna att genomföra en sådan anordning med avseende å debitering, uppbörd och redovisning.

Jordbruksutskottet anförde i sitt utlåtande (nr 79) över propositionen i förevarande del följande.

Enligt inom utskottet lämnade uppgifter skulle verkställda approximativa beräkningar givit vid handen, att de på statsskogarna belöpande skogsvårdsavgifterna uppginge till synnerligen olika belopp inom olika län, varierande från omkring 4 procent upp till omkring 53 procent, och utgjorde medelprocenten 13.24 procent. Detta innebure med andra ord, att under det att vissa skogsvårdsstyrelser endast hade att till statskontoret redovisa en bråkdel av de på statsskogarna belöpande skogsvårdsavgifterna, andra skogsvårdsstyrelser vore hänvisade att till statsverket inleverera utöver de på sistnämnda skogar belöpande avgifterna en icke obetydlig del av de på de enskilda skogarna belöpande skogsvårdsavgifterna. Detta förhållande syntes utskottet tyda på att behov föreläge av ett ändrat sätt för bestämmande av utjämningsandelen, och ville det härutinnan förefalla utskottet som om en rättvisare fördelning skulle kunna åvägabringas därest, såsom ock från vissa håll ifrågasatts, i stället för nu stadgade 10 procent av inom skogsvårdsstyrelsens område inflytande skogsvårdsavgifter, de avgifter, som i verkligheten härflöte från de allmänna skogarna, redovisades till statskontoret för att fördelas på sätt nu vore stadgat. Ett sådant förfaringssätt torde ock enligt utskottets mening stå i närmaste överensstämmelse med principen, att skogsvårdsavgifterna borde användas för främjande av skogsvård inom vederbörande landstingsområde. De av departementschefen åberopade svårigheterna med avseende å debitering, uppbörd och redovisning, som ansetts skola föranledas av en sådan anordning, torde enligt utskottets uppfattning vara i viss mån överdrivna, om nämligen, såsom utskottet förutsatte, vederbörande virkesköpare ålades lämna särskilda uppgifter i fråga om å ena sidan från statsskogar och å andra sidan från enskildes skogar förvärvat virke.

Då emellertid en närmare utredning av frågan givetvis vore erforderlig, ville utskottet tillstyrka, att hänvändelse i sådant syfte gjordes hos Kungl. Maj:t.

Riksdagen anslöt sig till den mening, utskottet hävdade. För innehållet i den av riksdagen i enlighet härmed till Kungl. Maj:t avlätna skrivelsen (nr 321) har förut redogjorts.

Domänstyrelsens utredning.

Med anledning av berörda riksdagsskrivelse anbefalldes Kungl. Maj:t den 1 juli 1927 domänstyrelsen att till Kungl. Maj:t inkomma med utredning rörande beloppet av de skogsvårdsavgifter, som under vart och ett av åren 1924—1926 influtit från var och en av följande grupper skogar, nämligen: 1) kronoparker, skogar å kronans utarrenderade jordbruksdomäner, boställsskogar, renbetesfjällens skogar samt, med undantag av häradsallmänningar, övriga skogar, som löde under förordningen den 26 januari 1894 angående hushållningen med de allmänna skogarna i riket eller avsåges i § 4 av nämnda förordning, ävensom statens till bergshanteringens understöd anslagna skogar; 2) häradsallmänningar; 3) städernas skogar; samt 4) allmänningskogar i Västerbottens och Norrbottens län ävensom inom Kopparbergs län vid storskifte avsatta sockenallmänningar och allmänningskogar.

Domänstyrelsen har med skrivelse den 29 oktober 1927 inkommit med den begärda utredningen. En av domänstyrelsen gjord sammanställning över de skogsvårdsavgifter, som enligt utredningen i medeltal för åren 1924—1926 influtit från ifrågavarande skogar, torde få såsom *bilaga A* fogas vid detta protokoll.

Rörande det närmare tillvägagångssättet vid utredningen, vilken verkställdes genom överjägmästarnas försorg, har domänstyrelsen anfört följande.

För det genom vederbörande skogsförvaltning upphuggna och deklarerade virket hade givetvis uppgifter rörande de influtna skogsvårdsavgifterna kunnat lämnas utan svårighet. I den mån åter virket försålts å rot och sålunda deklarerats genom annan avverkare hade stundom krävts en ganska ingående utredning. Denna hade skett i första hand med ledning av uppgifter, som sammanställdes av vederbörande skogsförvaltning rörande de personer, till vilka virke försålts på rot, ävensom köpeskillingen härför samt dessutom genom förefintliga skogsvårdsavgiftslängder, deklARATIONER och uppbördslängder.

Emellertid hade de uppgifter, som kunnat hämtas ur nämnda handlingar, stundom varit så ofullständiga, att härur icke utan vidare kunnat erhållas ett tillfredsställande siffermaterial. Detta hade bland annat varit beroende av följande omständigheter.

1) I ett flertal skogsvårdsavgiftslängder hade namnet ej uppgivits på den skog, å vilken avverkningen ägt rum.

2) Det hade i många fall visat sig omöjligt att i deklARATIONER och skogsvårdsavgiftslängder återfinna de av skogsförvaltningen uppgivna köpeskillingarna för försålda virkesposter.

3) I vissa fall hade utredningen även försvårats därigenom, att vederbörande avverkare i deklARATIONER sammanslagit kommunvis resultatet av avverkningen dels å allmänna skogar och dels å enskilda skogar.

I de fall, där dylika summariskt avgivna deklARATIONER förelegat, vilket särskilt varit förhållandet beträffande skogar inom Dalarnas distrikt, hade ledning likväl kunnat erhållas genom de av skogsförvaltningen lämnade uppgifterna angående försäljningsbelopp för det på rot försålda vir-

ket. Härvid hade det blivit nödvändigt att söka avgöra, huru det av deklaranter uppgivna värdet för på rot inköpt virke överensstämde med inköpssumman för detsamma. Efter jämförelse med fall, där siffrorna måste anses fullt tillförlitliga, hade de deklarerade beloppen för Dalarnas distrikt beräknats uppgå till 65 procent av inköpssummorna. De tal, som med stöd härav erhållits, hade sålunda ansetts kunna läggas till grund för beräkning av de influtna skogsvårdsavgifterna för de fall, där dessa icke kunnat fastställas på annat sätt.

Genom denna och likartade beräkningar hade kunnat erhållas sådana resultat, att de framlagda siffrorna finge anses tillräckligt tillförlitliga, även i vad de avsåge influtna skogsvårdsavgifter för på rot försålt virke.

Utredning av centralrådet för skogsvårdsstyrelsernas förbund.

Sedan domänstyrelsens utredning inkommit, anbefalldo Kungl. Maj:t genom beslut den 9 december 1927 centralrådet för skogsvårdsstyrelsernas förbund att, efter inhämtande av yttrande i ärendet från skogsvårdsstyrelserna, verkställa den utredning, som i 1927 års riksdagsskrivelse begärts, och överlämnade Kungl. Maj:t därvid till centralrådet domänstyrelsens utredning. Med skrivelse den 1 februari 1928 överlämnades till centralrådet för att tagas i övervägande vid avgivande av utlåtandet i ärendet jämväl en av chefen för jordbruksdepartementet från skogssällskapet infordrad utredning rörande beloppet av de skogsvårdsavgifter, som under åren 1924—1926 influtit från sällskapet tillhöriga skogar m. m.

Under förmälan att verkställandet av den anbefallda utredningen av centralrådets arbetsutskott uppdragits åt särskilda kommitterade, vilka den 11 december 1929 till centralrådet avgivit betänkande i ärendet, samt att centralrådet helt instämde i kommitterades i betänkandet gjorda uttalanden, har centralrådet med skrivelse den 9 december 1930 inkommit till Kungl. Maj:t med såväl berörda betänkande som även från skogsvårdsstyrelserna infordrade yttranden, vilka varit för kommitterade tillgängliga vid uppdragets utförande.

Av *skogsvårdsstyrelserna* hava fem, nämligen de i Kronobergs, Gotlands, Älvsborgs, Västerbottens och Norrbottens läns landstingsområden direkt avstyrkt den av riksdagen ifrågasatta ändringen i skogsvårdsavgiftsordningen, vilket i första hand skett med hänsyn till dess befarade ogynnsamma ekonomiska verkningar för vissa skogsvårdsstyrelser. Av nämnda skogsvårdsstyrelser hava de i Gotlands och Älvsborgs län påyrkat en höjning av de till statskontoret redovisade skogsvårdsavgifterna från 10 till 15 procent. Sistnämnda två skogsvårdsstyrelser jämte de i Jönköpings och Hallands län hava framhållit, att ett genomförande av förslaget sannolikt skulle medföra större årliga variationer i fråga om de till statskontoret redovisade skogsvårdsavgifterna, då deras storlek skulle bliva direkt beroende av statens avverkningspolitik och jämväl påverkas av förändringar i statens skogsmarksinnehav. Skogsvårdsstyrelserna i Kalmar läns norra samt Göteborgs och Bohus läns landstingsområden hava för-

ordat samtliga skogsvårdsavgifters redovisning till statskontoret för att av Kungl. Maj:t samtidigt med anslaget till skogsvårdens befrämjande fördelas mellan skogsvårdsstyrelserna efter deras medelsbehov. Skogsvårdsstyrelsen i Skaraborgs läns landstingsområde har förklarat sig kunna tillstyrka förslaget allenast under förutsättning, att styrelsen erhöle full kompensation för därigenom orsakad inkomstminskning. Övriga skogsvårdsstyrelser hava tillstyrkt eller i princip intet haft att erinra mot förslaget.

Av det vid centralrådets skrivelse fogade *betänkandet* inhämtas i huvudsak följande.

Med ledning av dels domänstyrelsens omförmälda utredning dels ock i förutnämnda av särskilda sakkunniga den 18 januari 1927 avgivna betänkande angående åtgärder för tryggande av skogsvårdsstyrelsernas ekonomi införda uppgifter rörande storleken av under åren 1924—1926 debiterade skogsvårdsavgifter hava centralrådets kommitterade gjort en sammanställning, utvisande för de olika landstingsområdena: totalt debiterade skogsvårdsavgifter i årligt medeltal under perioden 1924—1926, de belopp, som motsvara 10 procent härav, influtna skogsvårdsavgifter från de allmänna skogarna i medeltal för år under nämnda period samt sistberörda skogsvårdsavgifters relativa andel av de totalt debiterade. Enligt denna sammanställning, vilken torde få såsom *bilaga B* fogas vid detta protokoll, skulle de av domänstyrelsen beräknade skogsvårdsavgifterna från de allmänna skogarna genomsnittligt utgöra 11 procent av de samtidigt totalt debiterade skogsvårdsavgifterna eller således ungefär samma relativa belopp, vartill ifrågavarande skogsvårdsavgifter uppskattades av de sakkunniga vid utarbetandet av 1912 års skogsvårdsavgiftsförordning.

Kommitterade hava beräknat, vilket belopp, enligt nyssberörda sammanställning, de olika skogsvårdsstyrelserna skulle få avstå utöver vad tidigare till statskontoret lämnats, respektive behålla av förut till statskontoret redovisade medel, om skogsvårdsavgifterna från de allmänna skogarna skulle inlevereras till statskontoret. Kommitterade anföra härutinnan, att 18 skogsvårdsstyrelser skulle få sina inkomster av direkt uppburna skogsvårdsavgifter minskade med sammanlagt 39,216 kronor. Minskningen skulle kunna anses bliva av kännbar beskaffenhet för skogsvårdsstyrelserna i Uppsala läns, Östergötlands läns, Kalmar läns södra och Skaraborgs läns landstingsområden. Särskilt stor skulle minskningen bliva för sistnämnda skogsvårdsstyrelse, som skulle förlora icke mindre än 9,758 kronor eller 11.2 procent av de totala inkomsterna av skogsvårdsavgifter. Skogsvårdsstyrelsen i Norrbottens län skulle även förlora ett absolut taget ganska avsevärt belopp, eller 5,172 kronor, men detta belopp bleve i jämförelse med de totala inkomsterna ej av större betydelse, då det samma ej uppginge till mer än 2.6 procent av dessa. Av den ifrågasatta förändringen skulle slutligen 7 skogsvårdsstyrelser i ekonomiskt hänseende gynnas, särskilt skogsvårdsstyrelserna i Värmlands, Gävleborgs och

Jämtlands län, vilka skulle få behålla respektive 8,529, 4,887 och 6,222 kronor av de skogsvårdsavgifter, som tidigare redovisats till statskontoret.

Kommitterade hava emellertid framhållit, att om skogsvårdsavgiftsförordningen ändrades på av riksdagen ifrågasatt sätt, det ej kunde anses riktigt, att ändringen komme att beröra *samtliga* allmänna skogar. Beträffande ifrågavarande spørsmål anföres följande.

Redan 1911 års skogslagstiftningskommitté hade föreslagit, att vissa allmänna skogar skulle läggas under skogsvårdsstyrelsernas kontroll och tillsyn. Detta förslag hade visserligen ännu ej genomförts. Det syntes emellertid ej osannolikt, att skogsvårdsstyrelserna genom förändrad lagstiftning kunde komma att framdeles få befattning med vissa allmänna skogar. Vid en dylik reglering borde de skogar, som ställdes under skogsvårdsstyrelsernas tillsyn, bliva delaktiga i rätten att åtnjuta bidrag från skogsvårdskassorna, varvid även de från skogarna ifråga härrörande skogsvårdsavgifterna direkt borde komma vederbörande skogsvårdsstyrelser till godo. Med hänsyn härtill syntes den nu ifrågasatta reformeringen av skogsvårdsavgiftsförordningen i varje fall böra begränsas till sådana allmänna skogar, för vilka man med full visshet kunde antaga, att de aldrig blevo underställda skogsvårdsstyrelsernas tillsyn, och för vilka sålunda ej heller med fog kunde göras gällande, att erlagda skogsvårdsavgifter direkt skulle tillkomma vederbörande skogsvårdsstyrelser.

Av denna anledning syntes för nu ifrågavarande syfte de allmänna skogarna böra uppdelas i tvenne kategorier. Till den första kategorien torde böra hänföras sådana skogar, som tillhörde eller disponerades av stat och kyrka och med vilka skogar skogsvårdsstyrelserna med största sannolikhet aldrig komme att få befattning. Till den andra kategorien ville kommitterade räkna de skogar, som tillhörde eller disponerades av menigheter, kommuner och stiftelser, och som framdeles möjligen kunde bliva underställda skogsvårdsstyrelserna, och från vilka skogsvårdsavgifter således av denna anledning direkt borde komma vederbörande skogsvårdsstyrelser till godo. En uppdelning av de allmänna skogarna efter dessa principer skulle enligt kommitterades mening te sig på följande sätt.

Kategori I. Kronoparker.

Kronodomäner.

Statens flygsandsplanteringar.

Kronolägenheter, holmar och skär.

Kronoöverloppsmarker.

Civila boställens skogar.

Statens till bergshanteringens understöd anslagna skogar.

Ecklesiastika boställens skogar.

Renbetesfjällens skogar.

Enstaka under skogsstaten ställda skogar, som omförmäldes i § 4 av 1894 års skogsordning.

Skogar å kronohemman såväl i de sex norra länen som i övriga län.

Kategori II. Häradssällmänningar.

Kronoskogsvaktareboställen.

Skogar å allmänna inrättningars hemman, vare sig dessa innehades med stadgad åborätt eller ej.
 Sockenallmänningar.
 Städernas skogar.

Därest den av 1927 års riksdag ifrågasatta ändringen i skogsvårdsavgiftsförordningen ansåges böra genomföras, torde sagda ändring sålunda i varje fall böra begränsas till skogar, tillhörande kategorien I.

Med ledning av domänstyrelsens uppgifter hava kommitterade undersökt, hur stora skogsvårdsavgifter, som under åren 1924—1926 influtit från skogar inom nyssberörda kategori I eller således skogar, tillhörande eller disponerade av stat och kyrka. Resultatet av denna undersökning hava kommitterade sammanfört i en uppställning, vilken torde få såsom *bilaga C* fogas vid detta protokoll. Av uppställningen framgår, att sammanlagt 162,111 kronor eller 9.1 procent av samtliga skogsvårdsavgifter i årligt medeltal skulle under ifrågavarande period hava influtit från skogar under kategori I. Inom de olika landstingsområdena varierar nämnda skogars procentuella andel i de totalt debiterade skogsvårdsavgifterna från 4.8 i Värmlands läns landstingsområde till 27.5 i Skaraborgs läns landstingsområde.

Under återopande av sistberörda uppställning framhålla kommitterade, att om den ifrågasatta förändringen av skogsvårdsavgiftsförordningen begränsades till att endast avse utgörandet av skogsvårdsavgifterna från stats- och kyrkoskogar, detta ej skulle komma att innebära allvarigare ekonomiska konsekvenser för skogsvårdsstyrelserna. Strängt taget vore det, anföra kommitterade, endast en skogsvårdsstyrelse, nämligen den i Skaraborgs läns landstingsområde, för vilken en dylik förändring skulle bliva i högre grad oförmånlig, enär styrelsen därigenom skulle nödgas till gemensam fördelning mellan skogsvårdsstyrelserna avstå 7,645 kronor mera än vad hittills lämnats, eller 8.8 procent av totala årsinkomsten. Ett genomförande av den ifrågasatta förändringen skulle visserligen enligt de utförda beräkningarna komma att medföra, att de för gemensam fördelning mellan skogsvårdsstyrelserna till statskontoret redovisade skogsvårdsavgifterna skulle minskas med cirka 16,000 kronor, men detta förhållande kunde enligt kommitterades åsikt ej bliva av större betydelse för skogsvårdsstyrelsernas ekonomi, då de medel, som under år 1929 stått till förfogande för gemensam fördelning — anslaget till skogsvårdens befrämjande och till statskontoret redovisade skogsvårdsavgifter — uppgått till cirka en miljon kronor. Av förändringen skulle skogsvårdsstyrelserna i Värmlands, Kopparbergs, Gävleborgs och Jämtlands läns landstingsområden särskilt gynnas.

Kommitterade hava vidare undersökt möjligheten att ur taxerings- och uppördsteknisk synpunkt genomföra ändringar av ifrågavarande slag. Kommitterade säga sig härvid hava funnit, att svårigheterna i berörda avseende torde kunna övervinnas, varför emellertid krävdes

vissa författningsändringar ävensom omarbetning av för taxering och uppbörd av skogsvårdsavgifterna använda blankettformulär. Utarbetade förslag till dessa ändringar samt till förändrad uppställning av nämnda formulär hava fogats vid betänkandet. Kommitterade anföra, att enligt vad de inhämtat från Sveriges skogsägareförbund det syntes som om avverkarna utan svårigheter skulle kunna i deklARATIONERNA särskilja virke, härrörande från skogar av olika slag.

Sammanfattningsvis framhålla kommitterade, att den verkställda utredningen visat, att några större hinder ej skulle möta vare sig ur ekonomisk eller annan synpunkt för en sådan ändring i förordningen om skogsvårdsavgift, att i stället för 10 procent av samtliga inom vederbörande landstingsområde inflytande skogsvårdsavgifter till statskontoret skulle redovisas de skogsvårdsavgifter, som inom landstingsområdet inflöte från därinom belägna allmänna skogar. Ehuru kommitterade jämväl ansett ändringen principiellt riktig, hava de dock ej velat tillstyrka dess genomförande. Kommitterade utveckla sina synpunkter härutinnan på följande sätt.

Kommitterade måste ur principiell synpunkt anse den ifrågasatta ändringen av skogsvårdsavgiftsförordningen riktig. Vid genomförande av en dylik ändring funne sig kommitterade avgjort böra föredraga, att densamma begränsades att gälla allenast skogsvårdsavgifterna från stats- och kyrkoskogar. Principen om att behörighet att åtnjuta skogsvårdsbidrag och skyldighet att erlägga skogsvårdsavgift skulle motsvara varandra bringades visserligen ej härigenom i utsträckt tillämpning. Det avsteg från denna princip, som gjorts och alltjämt ägde rum, komme även vid den ifrågasatta författningsändringens genomförande på det sätt, kommitterade ansett lämpligast, att bestå. Med hänsyn till att en förändrad lagstiftning för sådana allmänna skogar, som ägdes eller disponerades av kommuner, menigheter eller stiftelser, framdeles kunde antagas komma att medföra, att skogsvårdsstyrelserna finge befattning med dessa skogar, syntes det dock kommitterade ändamålsenligt, att, i fråga om skogsvårdsavgifternas redovisande, en skiljelinje uppdroges emellan å ena sidan stats- och kyrkoskogar och å andra övriga allmänna skogar.

Ehuruväl kommitterade sålunda funne principiella skäl tala för att den av riksdagen ifrågasatta ändringen av skogsvårdsavgiftsförordningen på visst sätt genomfördes, måste kommitterade ändock ifrågasätta, huruvida dessa skäl vore av sådan styrka, att de motiverade omläggningens genomförande. Det vore visserligen sant, att därigenom en rättvisare ordning i fråga om uppbärandet av skogsvårdsavgifterna från de enskilda skogarna skulle ernås, men de mindre tillfredsställande förhållanden i detta hänseende, det nuvarande systemet med redovisning av 10 procent av samtliga skogsvårdsavgifter till statskontoret medfört, hade dock ej större omfattning. Endast ett fåtal skogsvårdsstyrelser hade nämligen under den period, undersökningen omfattat, behövt till gemensam fördelning mellan skogsvårdsstyrelserna avstå sådana skogsvårdsavgifter, som härflutit från inom respektive landstingsområden belägna enskilda skogar, och av dessa styrelser vore det, strängt taget, endast tvenne, som av dylika avgifter nödgats avstå mera betydande belopp, i båda

fallen uppgående till cirka 4 procent av totala årsinkomsterna. För det övervägande flertalet skogsvårdsstyrelser motsvarade en redovisning till statskontoret av 10 procent av skogsvårdsavgifterna ungefär de allmänna skogarnas andel av dessa avgifter.

Då vinsten av skogsvårdsavgiftsförordningens förändring i nu ifrågasatt varande avseende genom åstadkommande av rättvisare förhållanden med avseende å skogsvårdsavgifternas uppbärande ej bleve större än vad utredningen givit vid handen, och då förändringens genomförande måste komma att medföra vissa kostnader för det allmänna samt ett utökat arbete såväl för de enskilda skogsägarna som för taxerings- och uppbördsmyndigheterna, funne sig kommitterade sakna tillräckliga skäl att för närvarande påyrka, att skogsvårdsavgiftsförordningen förändrades på sätt av riksdagen ifrågasatts.

Yttranden i anledning av centralrådets utredning.

Med anledning av centralrådets utredning hava yttranden inhämtats från statskontoret och domänstyrelsen.

Statskontoret anför i skrivelse den 19 februari 1931, att statskontoret funne den förebragta utredningen icke giva tillräckliga skäl för genomförandet av den av riksdagen ifrågasatta förändringen beträffande redovisningen av skogsvårdsavgifterna från allmänna skogar.

Domänstyrelsen anför i skrivelse den 3 november 1930, att, med hänsyn till den jämförelsevis ringa vinsten av berörda förändring ävensom till därmed förenade kostnader för det allmänna m. m., styrelsen ansåge vägande skäl för förändringen icke föreligga. Emellertid hemställer styrelsen, att de i betänkandet avgivna förslagen till författningsändringar och omredigering av vissa vid skogsvårdsavgifternas taxering och uppbörd använda blankettformulär i tillämpliga delar måtte genomföras under förutsättning, att samtliga från allmänna skogar inflytande skogsvårdsavgifter, efter redovisning till statskontoret, överlämnas till styrelsen. Vidare hemställes att, därest nyss berörda hemställan funnes icke böra föranleda vidare åtgärd, sådan ändring måtte vidtagas i skogsvårdsavgiftsförordningen, att densamma komme att allenast avse sådana skogar, varmed skogsvårdsstyrelserna hade att taga befattning. Till stöd för sina yrkanden anför styrelsen — jämte det styrelsen åberopar de synpunkter, vilka, på sätt förut i annat sammanhang nämnts, styrelsen härutinnan tidigare framhållit — att det belopp, som komme skogsvårdsstyrelserna till godo i form av skogsvårdsavgifter från allmänna skogar, torde kunna anses vara för skogsvårdsstyrelserna av mindre betydelse i jämförelse med den stegring, som ägt rum av de till styrelserna utgående direkta statsanslagen. Det torde därför enligt domänstyrelsens mening kunna starkt ifrågasättas, huruvida några ekonomiska konsekvenser av mera allvarlig art skulle drabba skogsvårdsstyrelserna, därest de icke längre komme i åtnjutande av sagda avgifter.

Vad först angår frågan om tillämpningsområdet för förordningen om skogsvårdsavgift torde det till en början utan vidare stå klart, att antagandet av den nya skogslagen för lappmarkerna samt Särna och Idre socknar medför, att förordningen måste utsträckas att gälla beträffande de skogar, vilka omfattas av sagda lag. Vid lagförslagets behandling förutsatte statsmakterna, att en dylik åtgärd komme att vidtagas. Huruvida i detta sammanhang ytterligare ändringar i skogsvårdsavgiftsförordningens tillämpningsområde böra göras och beträffande den riktning, vari ändringarna i så fall böra gå, därom äro åter meningarna delade. Ett godtagande av 1927 års skogssakkunnigas för lappmarken förslag om upphävande av 5 § i förordningen skulle innebära, att skogsvårdsavgift komme att uttagas från samtliga skogar i riket. Domänstyrelsen har häremot hävdadt den åsikten, att skogsvårdsavgift borde utgöras allenast från de skogar, vilka stode under skogsvårdsstyrelsernas uppsikt, eller att i varje fall de allmänna skogarna — i den av centralrådet för skogsvårdsstyrelsernas förbund angivna inskränkta bemärkelsen (kategori I sid. 19) — borde vara fritagna från skyldighet att utgöra sådan avgift. Då för närvarande skogsvårdsavgift i de delar av riket, där 1923 års skogsvårdslag gäller, erlægges — fränsett allenast sådana kronohemman och krononybyggen under stadgad åborätt, beträffande vilka 1915 års lappmarkslag är tillämplig — för virke från alla skogar, oberoende av vilka bestämmelser i skogligt hänseende, som för övrigt äro för dem gällande, skulle bifall till domänstyrelsens förslag föranleda en väsentlig begränsning av skogsvårdsavgiftsförordningens tillämpningsområde. Såsom framgår av den i det föregående lämnade redogörelsen hava statsmakterna, då frågan om uttagande av skogsvårdsavgift från de allmänna skogarna tidigare varit under omprövning, avböjt att taga slutlig ställning till densamma under hänvisning närmast till den betydelse, uppbärandet av skogsvårdsavgifter från nämnda skogar kunde antagas äga för skogsvårdsstyrelsernas ekonomi, och under uttalande av den uppfattningen, att en närmare utredning härutinnan borde företagas, innan någon ändring skedde i de hittills gällande reglerna. Enligt den undersökning domänstyrelsen efter uppdrag av Kungl. Maj:t under år 1927 låtit verkställa rörande beloppet av de skogsvårdsavgifter, som influtit från vissa, vid uppdragets lämnande angivna, allmänna skogar, har sagda belopp under åren 1924—1926 i medeltal för år uppgått till sammanlagt 195,378 kronor. Av den genom centralrådet för skogsvårdsstyrelsernas förbund föranstaltade utredningen inhämtas, att av nämnda belopp 162,111 kronor influtit från skogar, tillhörande staten och kyrkan. Enligt uppgift av domänstyrelsen i dess utlåtande över 1927 års skogssakkunnigas från lappmarken betänkande hava skogsvårdsavgifterna från statsskogarna under åren 1928—1930 uppgått till i årligt medeltal 233,000 kronor. Det är, på sätt framgår av det anförda, ganska avsevärda belopp, som genom skogsvårdsavgifterna från de allmänna sko-

garna tillföras skogsvårdsstyrelserna. För att icke i det rådande statsfinansiella läget ytterligare tynga statskassan hava skogsvårdsstyrelserna under de senare åren på olika sätt begränsat sina utgifter i trots av de svårigheter, som därigenom kunnat uppstå för styrelserna att tillfredsställande fullgöra de dem åliggande betydelsefulla uppgifterna. Allenast härigenom har kunnat undvikas att — särskilt på grund av den minskning i skogsvårdsstyrelsernas inkomster, som genom de tryckta tiderna på trävarumarknaden inträtt — förhöjning måst vidtagas av det för fördelning mellan skogsvårdsstyrelserna av riksdagen årligen anvisade anslaget till skogsvårdens befrämjande. Det torde emellertid vara uppenbart, att därest skogsvårdsstyrelserna gå förlustiga den inkomst, de åtnjutit genom inflytande skogsvårdsavgifter från de allmänna skogarna, ersättning härför måste i någon form beredas dem. Närmast skulle väl därvid en ökning av anslagsbeloppet ifrågakomma, ett förfarande, vilket dock under förhandenvarande omständigheter torde möta vissa svårigheter och i varje fall måste betraktas såsom mindre önskvärt. Om det också ur principiell synpunkt kunde förefalla tilltalande, att de allmänna skogarna befriades från skogsvårdsavgift, anser jag mig med hänsyn till det nu anförda icke böra tillstyrka, att någon dylik åtgärd för det närvarande företages. Godtages denna min uppfattning, torde skyldighet att utgöra skogsvårdsavgift böra bibehållas jämväl för övriga från skogsvårdsstyrelsernas tillsyn undantagna skogar, beträffande vilka ifrågavarande förordning nu gäller.

Skogsvårdsavgiftsförordningens utsträckande att gälla virke, som avverkas från skogarna under den nya lappmarkslagen torde, med utgångspunkt från vad jag i det föregående anført, böra medföra, att förordningen förlänas giltighet även beträffande de i lappmarkerna belägna allmänna skogarna, dock med visst undantag, som jag i det följande skall angiva. Ett dylikt förfarande överensstämmer med den grundregel, som följts, då skyldighet att erlægga skogsvårdsavgift införts i övriga delar av riket. Emellertid torde sådan avgift icke böra uttagas från de allmänna skogar, beträffande vilka den gamla lappmarkslagen fortfarande skall gälla. Sistberörda skogar utgöras av inom de sex norra länen belägna skogar å kronohemman och krononybyggen under stadgad åborätt. Vid framläggandet av förslaget till den nya lagen uttalade föredragande departementschefen, att någon nyreglering rörande skogsvården av fastigheter under stadgad åborätt icke borde komma till stånd, förrän en närmare utredning rörande förutsättningarna härför verkställets. I avbidan på den förändring, som nämnda fastigheter således framdeles kunna bliva underkastade i skogligt hänseende, synes det mig lämpligt, att skogarna å kronohemman och krononybyggen under stadgad åborätt i de sex norra länen liksom hittills undantagas från skogsvårdsavgiftsförordningens tillämpning.

Utom de skogar, vilka omfattas av den nya lappmarkslagen, samt all-

männa skogar finnas i lappmarkerna allmänningsskogar, lydande under förordningen den 18 juni 1920 angående allmänningsskogar i Västerbottens och Norrbottens län, samt husbehovsskogar, lydande under lagen den 5 juni 1909 angående husbehovsskogar inom vissa områden. Allmänningsskogar, lydande under 1920 års förordning, finnas även i Västerbottens och Norrbottens läns kustland. I samband med den s. k. dimensionslagens upphävande och inordnandet av de skogar, beträffande vilka sistnämnda lag var gällande, under 1923 års skogsvårdslag blevo genom förordningen den 6 juni 1924 (nr 184) allmänningsskogarna i kustlanden, vilka tidigare varit fritagna från skyldighet att utgöra skogsvårdsavgift, underkastade dylik skyldighet. I överensstämmelse med den princip, som sålunda kommit till uttryck, torde skogsvårdsavgiftsförordningen nu böra göras tillämplig jämväl beträffande allmänningsskogarna i lappmarken. Det må i detta sammanhang erinras, att skogsvårdsavgifter redan före år 1924 utgått från de såsom besparingsskogar betecknade allmänningsskogarna inom Kopparbergs och Gävleborgs län. Vad husbehovsskogarna beträffar finnas sådana icke utanför lappmarkerna. Det synes riktigt att, såsom föreslagits av 1927 års skogsakkunniga för lappmarken, i samband med att utgörande av skogsvårdsavgift föreskrives för de allmänna skogarna och allmänningsskogarna i lappmarken dylik förpliktelse stadgas även för husbehovsskogarna. Den enhetlighet, som härigenom vinnes, torde vara ägnad att underlätta tillämpningen av hithörande bestämmelser.

På grund av det anförda torde 5 § förordningen om skogsvårdsavgift böra sålunda ändras, att från förordningens tillämpning allenast bliva undantagna de skogar, vilka kvarstå under 1915 års lappmarkslag. Ändringen torde böra träda i kraft samma dag som den nya lappmarkslagen eller således den 1 januari 1934.

De synpunkter, jag framhållit beträffande utgörande av skogsvårdsavgift från de allmänna skogarna, torde böra anläggas jämväl vid bedömandet av det förslag, som framkommit därom, att samtliga från allmänna skogar inflytande skogsvårdsavgifter skulle efter redovisning till statskontoret överlämnas till domänstyrelsen. Jag har således ansett mig icke nu kunna tillstyrka detta förslag. Icke heller har jag funnit mig böra biträda förslaget, att domänverket skulle genom särskilt statsanslag gottgöras för de skogsvårdsavgifter, som utginge från statens skogar.

Enligt förenämnda förordning angående allmänningsskogar i Västerbottens och Norrbottens län skall dylik skog stå under skogsstatens uppsikt och kontroll samt, där ej särskild förvaltare för densamma blivit i viss ordning anställd, jämväl under skogsstatens vård och förvaltning. Enligt stadgande i förordningens § 6 första stycket skall all avverkning ske efter utsyning därvid träd, som vid roten hålla 15 centimeter eller mera i genomskärning, skola särskilt stämplas. För utsyning och stämpling

av virke å allmänningsskog, som står under skogsstatens vård och förvaltning, skall, enligt andra stycket i samma paragraf, till statsverket gäldas gottgörelse enligt grunder, som bestämmas av Kungl. Maj:t. Dylika grunder äro angivna i förut omförmälda kungörelse den 19 november 1915 angående gottgörelse till statsverket för utsyning av virke i vissa fall inom de sex norra länen m. m. Även vid avverkning å husbehovsskog måste i vissa fall, enligt lagen angående husbehovsskogar inom vissa områden, utsyning och stämpling av vederbörande skogsstatstjänsteman äga rum. På grund av stadgande i 5 § kungörelsen den 8 oktober 1918 (nr 915) angående utsyning och stämpling å vissa husbehovsskogar inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker åligger det såväl vid dylik utsyning och stämpling som även vid undersökning av skogsmark för omläggning till åker eller äng, som enligt förenämnda lag skall verkställas av skogsstatstjänsteman, sökanden att till statsverket gälda ersättning enligt bestämmelserna i 1915 års kungörelse. I sin motivering till förslaget angående den nya lappmarkslagen framhöll föredragande departementschefen, att det skulle innebära en obillighet att, såsom lagförslaget gestaltats, uttaga såväl skogsvårdsavgifter som särskild ersättning för utsyningar och övriga i lagen föreskrivna förrättningar. I anslutning till detta uttalande har i lagen stadgats, att vid förrättning, som nyss nämnts, sökanden visserligen skall utgöra nödig hanflangning, men att, med vissa undantag, som här icke behöva närmare beröras, övriga kostnader skola utgå av skogsvårdsstyrelsens medel. De synpunkter, vilka sålunda vunnit beaktande, torde vara förtjänta att tillämpas jämväl i fråga om allmännings- och husbehovsskogarna. Under förutsättning att skogsvårdsavgiftsförordningen gives den utsträckta tillämpning, jag förordat, synas således innehavarna av nämnda skogar böra befrias från de utsynings- och, vad angår husbehovsskogarna, undersökningsavgifter, vilka, på sätt nyss angivits, det nu åligger dem att gälda. Den ändring, som härav må föranledas i 1918 års kungörelse angående utsyning och stämpling å vissa husbehovsskogar inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker, vilken kungörelse tillkommit i administrativ ordning, torde jag framdeles få anmäla för Kungl. Maj:t. De ändringar, vilka påkallas i 1920 års förordning angående allmänningsskogar i Västerbottens och Norrbottens län, torde böra föreläggas riksdagen för antagande. Förutom den ändring, vilken föranledes i § 6 av sistnämnda förordning, torde viss jämkning erfordras av stadgandet i andra stycket av förordningens § 14.

Den inkomstminskning, som förorsakas domänverket genom att nyssnämnda avgifter från allmännings- och husbehovsskogarna icke vidare komma att inflyta, torde böra täckas genom statsanslag i överensstämmelse med vad som sker beträffande domänfondens kostnader för tillsyn å skyddsskogar. Erinras må, att enligt lagen den 24 juli 1903 (nr 79 sid. 7) angående skyddsskogar den utsyning av skogsstatens tjänstemän, som där föreskrives, skall ske på statens bekostnad. I anslutning till vad som

tillämpas i fråga om sistnämnda skogar torde domänstyrelsen hava att för budgetåret 1934/1935 inkomma med det anslagsäskande, avseende befattningen med allmännings- och husbehovsskogarna under kalenderåret 1934, vilket föranledes av de förordade ändringarna. Det torde kunna antagas, att det här kommer att röra sig om allenast ett jämförelsevis ringa belopp.

Jag övergår nu till frågan rörande redovisning och fördelning av inflytande skogsvårdsavgifter. Det har såsom nämnts ifrågasatts, att den redovisning, som äger rum till statskontoret, skulle i stället för nu stadgade 10 procent av samtliga inom vederbörande landstingsområde inflytande skogsvårdsavgifter omfatta de avgifter, vilka inflyta från de inom området belägna allmänna skogarna. Motiven till en dylik ändring hava förut angivits.

Av den utredning, som centralrådet för skogsvårdsstyrelsernas förbund låtit verkställa, torde framgå, att fördelarna av den ifrågasatta ändringen skulle bliva tämligen obetydliga. Det totalbelopp, som komme att redovisas till statskontoret, skulle bliva i det närmaste oförändrat. Även för de enskilda skogsvårdsstyrelserna komme, med få undantag, resultatet att bliva detsamma som enligt nu tillämpade regler. Å andra sidan skulle vissa besvärligheter uppstå vid virkestaxeringen liksom också vid debiteringen, uppbörden och redovisningen av skogsvårdsavgifterna, varjämte extra kostnader komme att förorsakas det allmänna. Centralrådet har med hänsyn till det anförda ansett sig icke böra tillstyrka ändringens genomförande. Jämväl statskontoret och domänstyrelsen hava uttalat sig i avstyrkande riktning. För egen del biträder jag den uppfattning, var till myndigheterna sålunda kommit.

I anslutning till vad jag förut anført har jag låtit inom jordbruksdepartementet utarbeta dels *förslag till förordning om ändrad lydelse av 5 § förordningen den 11 oktober 1912 (nr 275) om skogsvårdsavgift*, dels ock *förslag till förordning om vissa ändringar i förordningen den 18 juni 1920 (nr 331) angående allmänningsskogar i Västerbottens och Norrbottens län*.

Departementschefen uppläser härefter berörda förslag samt hemställer, att desamma måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Maj:t Konungen bifall och förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
Rune Thygesen.

Bilaga A.

Skogsvårdsavgifter, influtna i årligt medeltal under perioden 1924—26 från vissa allmänna skogar inom de olika skogsvårdsstyrelsernas verksamhetsområden. Domänstyrelsens utredning år 1927.

Landstingsområde eller skogsvårdsstyrelsens verksamhetsområde	Virke försålt		
	upplugget	å rot	summa
	k r o n o r		
Stockholms läns	921	2,943	3,864
Uppsala »	615	7,375	7,990
Södermanlands »	3,682	4,108	7,790
Östergötlands »	5,845	5,093	10,938
Jönköpings »	2,475	9,318	11,793
Kronobergs »	2,324	5,584	7,908
Kalmar läns norra	1,325	4,350	5,675
Kalmar läns södra	2,898	2,770	5,668
Gotlands läns	178	684	862
Blekinge »	529	445	974
Kristianstads »	1,729	1,237	2,966
Malmöhus »	606	310	916
Hallands »	790	251	1,041
Göteborgs och Bohus läns	445	86	531
Älvsborgs läns	3,894	2,441	6,335
Skaraborgs »	7,719	6,429	14,148
Värmlands »	4,490	4,935	9,425
Örebro »	5,026	2,807	7,833
Västmanlands »	3,433	3,196	6,629
Kopparbergs »	5,831	15,057	20,888
Gävleborgs »	1,867	12,648	14,515
Västernorrlands »	786	16,421	17,207
Jämtlands »	775	13,546	14,321
Västerbottens »	889	6,168	7,057
Norrbottnens »	3,393	4,711	8,104
Summa	62,465	132,913	195,378

Bilaga B.

Jämförelse mellan inom de olika landstingsområdena under åren 1924—26 i årligt medeltal totalt debiterade skogsvårdsavgifter och under samma period i medeltal för år influtna skogsvårdsavgifter från de allmänna skogar, vilka avses i domänstyrelsens utredning.

Landstingsområde	I medeltal under åren 1924—26 debiterade skogsvårdsavgifter efter avdrag för avkortningar och avskrivningar under samma år		I medeltal under åren 1924—26 influtna skogsvårdsavgifter från de allmänna skogarna	
	summa kronor	10 procent kronor	summa kronor	i procent av totalt debiterade
Stockholms läns.....	37,930	3,793	3,864	10.2
Uppsala »	45,124	4,512	7,990	17.7
Södermanlands »	70,480	7,048	7,790	11.1
Östergötlands »	71,273	7,127	10,938	15.3
Jönköpings »	82,018	8,202	11,793	14.4
Kronobergs »	61,263	6,126	7,908	12.9
Kalmar » norra	43,527	4,353	5,675	13.0
Kalmar » södra	34,901	3,490	5,668	16.2
Gotlands »	6,396	640	862	13.5
Blekinge »	12,899	1,290	974	7.6
Kristianstads »	27,193	2,719	2,966	10.9
Malmöhus »	14,123	1,412	916	6.5
Hallands »	9,130	913	1,041	11.4
Göteborgs o. Bohus läns	8,780	878	531	6.1
Älvsborgs läns	61,645	6,165	6,335	10.3
Skaraborgs »	43,903	4,390	14,148	32.2
Värmlands »	179,535	17,954	9,425	5.2
Örebro »	60,606	6,061	7,833	12.9
Västmanlands »	45,357	4,536	6,629	14.6
Kopparbergs »	184,084	18,408	20,888	11.3
Gävleborgs »	194,021	19,402	14,515	7.5
Västernorrlands »	182,499	18,250	17,207	9.4
Jämtlands »	205,427	20,543	14,321	7.0
Västerbottens ¹ »	68,580	6,858	7,057	10.3
Norrbottnens ¹ »	29,324	2,932	8,104	27.6
Summa och medeltal	1,780,018	178,002	195,378	11.0

¹ Beloppen avse åren 1925—26.

Bilaga C.

Jämförelse mellan inom de olika landstingsområdena under åren 1924—26 i årligt medeltal totalt debiterade skogsvårdsavgifter och under samma period i medeltal för år influtna skogsvårdsavgifter från stats- och kyrkoskogar.

Landstingsområde	I medeltal under åren 1924—26 debiterade skogsvårdsavgifter efter avdrag för avkortningar och avskrivningar under samma år kronor	I medeltal under åren 1924—26 influtna skogsvårdsavgifter från stats- och kyrkoskogar	
		summa kronor	i % av totalt debiterade
Stockholms läns	37,930	2,224	5.9
Uppsala »	45,124	3,278	7.8
Södermanlands »	70,480	5,349	7.6
Östergötlands »	71,273	7,640	10.7
Jönköpings »	82,018	10,739	13.1
Kronobergs »	61,263	7,769	12.7
Kalmar » norra	43,527	5,547	12.7
Kalmar » södra	34,901	5,356	15.4
Gotlands »	6,396	849	13.3
Blekinge »	12,899	693	5.4
Kristianstads »	27,193	2,889	10.6
Malmöhus »	14,123	916	6.5
Hallands »	9,130	1,041	11.4
Göteborgs och Bohus läns	8,780	531	6.0
Älvsborgs läns	61,645	5,670	9.2
Skaraborgs »	43,903	12,055	27.5
Värmlands »	179,535	8,590	4.8
Örebro »	60,606	5,292	8.7
Västmanlands »	45,357	4,493	9.9
Kopparbergs »	184,084	13,337	7.2
Gävleborgs »	194,021	11,524	5.9
Västernorrlands »	182,499	17,085	9.4
Jämtlands »	205,427	14,321	7.0
Västerbottens ¹ »	68,580	7,057	10.3
Norrbottnens ¹ »	29,324	7,866	26.8
Summa och medeltal	1,780,018	162,111	9.1

¹ Beloppen avse åren 1925—26.